

Retningslinjer for vurdering af dyretransporter ved høje temperaturer i Europa

Den 24. juli 2019 blev der udsendt en faglig opdatering vedrørende kontrol af dyretransporter ved høje temperaturer. Nærværende vejledning erstatter denne faglige opdatering.

Indledning

Når der varsles høje temperaturer i Europa, skal der foretages en konkret og individuel vurdering af hver dyretransport i forhold til, om det er realistisk, at temperaturen på transportmidlet under hele forsendelsen kan holdes inden for et temperaturinterval, så dyrene ikke lider overlast. Det følger af transportforordningen, at organisator og transportvirksomhed skal planlægge lange transporter, så de kan gennemføres indenfor temperaturintervallet 5 – 30 °C *på køretøjet* jf. art. 3, litra c og f, samt bilag I, kap. VI, pkt. 3 i transportforordningen. Vurderingen foretages både i forbindelse med forhåndsvalidering af logbøger, i forbindelse med eksportsyn, ved indladningskontroller og ved vejkontroller.

Denne vejledning er en hjælp til vurdering af dyretransporter i meget varmt vejr, og den indeholder konkrete eksempler på, hvilke forholdsregler, der kan overvejes taget i planlægningen af transporten. Eksemplerne ikke er udtømmende, idet hver transport skal vurderes individuelt og kan kræve individuelle tiltag for at sikre, at transportforordningen overholdes og dyrene på transporten ikke lider overlast. Således skal de nævnte *udetemperaturer* anses for vejledende, idet det ikke kan udelukkes, at der kan være situationer, omstændigheder og dyrearter, hvor en transport kan lade sig gennemføre uden unødigt lidelse for dyrene selv ved *udetemperaturer* højere end 30 °C. Under lange forsendelser må temperaturen *på transportmidlet*, hvor dyrene befinder sig, i alle tilfælde maksimalt være 30 °C. Vejrdata til vurdering af, om en given rute passerer områder med ekstremt vejr, skal indhentes fra www.meteoblue.com og, om nødvendigt, fra det pågældende lands nationale vejrtjeneste for at se, hvilke landsdele, der er omfattet samt for en længere tidshorisont. Link til de nationale vejrtjenester findes på https://www.meteoalarm.eu/da_DK/1/0/EU-Europa:.html, hvor det også fremgår, hvis der er varsler ekstremt vejr i Europa. Oplysninger om vejret i Danmark på afsendelsestidspunktet indhentes fra DMI.

Generelt

Temperaturen på et køretøj uden klimaanlæg vil på grund af dyrenes varmeproduktion være højere end omgivelsernes temperatur og kan ikke på noget tidspunkt sænkes til en lavere temperatur end omgivelserne. Ved *udetemperaturer* over 30 °C skal organisator af lange transporter dokumentere, at ventilationssystemet har en konstruktion og kapacitet, der gør, at det til enhver tid kan holde en temperatur *in-*

de i transportmidlet på maksimalt 30 °C for alle dyrene på køretøjet jf. art. 3, litra c og f, samt bilag I, kap. VI, pkt. 3. Som udgangspunkt kan dyr ikke transporteres på lange transporter i køretøjer uden køling af luften / klimaanlæg ved udetemperaturer på over 30 °C.

Det vil under nogle omstændigheder være nødvendigt, at transportøren tager forholdsregler allerede ved en lavere *udetemperatur* end 30 °C på ruten (som udgangspunkt ved temperaturer over 25 °C, men for nogle dyr/transportforløb også ved lavere temperaturer) for at forhindre, at dyr udsættes for unødvendig lidelse. Disse omstændigheder er:

- Transport til tredjelande. Er der taget højde for åbningstider og/eller ekstraordinære ventetider ved grænseovergange til og mellem tredjelande?
- Er der indlagt ophold i planlægningen (fx chaufførhvil), hvor køretøjernes ventilationssystemer kan have svært ved at opretholde en *indvendig temperatur* på mellem 5 og 30 °C, og i så fald, hvordan håndteres dette?
- Er transporten planlagt, så den kører gennem det varme område om natten/på køligere tidspunkter? Og er der særlig risiko for forsinkelser?
- Ved høje temperaturer er dyrenes vandforsyning særlig vigtig. Er dyrenes vandforsyning sikret under hele transporten?
- Er der tale om særligt varmefølsomme dyr (fx søer, kalve og drægtige dyr)?
- Er der særlige omstændigheder ved transportforløbet (fx fra kolde til varme områder, meget lange transporter)?

Kontrol ved forhåndsvalidering af logbogen

Ved forhåndsvalidering af logbogen kontrolleres, om forsendelsen passerer områder, hvor der er varslet høje temperaturer. Varslede temperaturer på ruten kontrolleres ved hjælp af www.meteoblue.com og landenes nationale vejrtjenester med fokus på, om temperaturen i et område er over 25 °C / 30 °C og på hvilket tidspunkt af døgnet, dette er tilfældet. Transporter til/gennem andre områder vurderes individuelt.

Ved udetemperaturer på ruten på over 30 °C, på det tidspunkt af døgnet, hvor transporten passerer, tilbagesendes logbogen med anmodning om at ændre planlægningen. Såfremt planlægningen ikke ændres og det ikke kan dokumenteres, at der er taget andre relevante forholdsregler (fx klimaanlæg), afvises logbogen.

Ved udetemperaturer over 25 °C på ruten vurderes, om særlige forholdsregler er nødvendige for at forhindre, at dyrene udsættes for unødvendig lidelse. I vurderingen indgår:

- den transporterede dyreart og -alder
- transportens længde
- temperaturerne på ruten på de tidspunkter af døgnet, hvor transporten passerer
- udstrækningen af området/områderne med ekstremt vejr

Såfremt det vurderes, at det er nødvendigt at tage særlige forholdsregler ved den konkrete transport og organisator ikke har oplyst om disse i forbindelse med indsendelse af logbogen, kontaktes organisator med anmodning om at give oplysninger om sin planlægning vedrørende de relevante punkter. Logbøger, hvor det vurderes, at der ikke er taget de nødvendige hensyn i planlægningen og hvor det vurderes, at der er stor risiko for at dyrene vil lide overlast, tilbagesendes. De logbøger, hvor forholdsreglerne findes tilstrækkelige, indkaldes stikprøvevis til returkontrol. Eksempler på forholdsregler kunne være:

- Mulighed for overbrusning af dyrene
- Flere chauffører, så pauser undgås
- Ændret rute

Force majeure

Force majeure (dvs. uforudsigelighed) rummer det element, at det juridiske ansvar kan bortfalde, såfremt en udefra kommende begivenhed forhindrer opfyldelse af en forpligtelse. Det falder ikke under begrebet uforudsete hændelser, hvis organisator ønsker at ændre i afgangstidspunktet efter forhåndsvalidering af logbogen på grund af en forudsigelig vejr-situation (en vejrudsigt forudsiger typisk vejret 5-7 dage i forvejen). Det falder heller ikke under begrebet uforudsete hændelser, hvis organisator ønsker at ændre i del 1, pkt. 6 (liste over planlagte hvile-, omladnings- og udgangssteder) i en forhåndsvalideret logbog som følge af en forudsigelig vejr-situation. Ønskes sådanne ændringer, skal organisator indsende en ny logbog og en ny to-dages frist træder i kraft.

Kontrol ved eksportsyn og indladningskontrol

I forbindelse med veterinærenhedernes eksportsyn og i forbindelse med indladningskontrol skal der ske en vurdering af, om forsendelsen passerer områder med varmt vejr og om de nødvendige forholdsregler er taget for at undgå temperaturer over 30 °C på køretøjet. Veterinærenheden modtager besked fra EKC, om temperaturerne i større områder i Europa er over 25 °C, samt om der er områder, hvor temperaturen er over 30 °C. Veterinærenheden varsler i så fald eksportdyrlægerne og de dyrlæger, der foretager indladningskontrol.

Ved **lange transporter** kontrolleres det ved temperaturer over 30 °C, om transportmidlets ventilationsanlæg til enhver tid kan holde en temperatur inde i transportmidlet på mellem 5 °C og 30 °C for alle dyr jf. art. 3, litra c og f, samt bilag I, kap. VI, pkt. 3. Ved udetemperaturer på over 30 °C kan dette kun lade sig gøre, hvis køretøjet er udstyret med klimaanlæg. I forbindelse med indladningskontrol foretages denne kontrol inden dyrene pålæsses køretøjet. Såfremt transportkøretøjet ikke er udstyret med klimaanlæg eller det på anden måde er sikret, at temperaturen kan holdes på under 30 °C på den planlagte transport, gives der påbud (fx om ændret afgangstidspunkt) eller nedlægges forbud mod transporten efter de sædvanlige retningslinjer. Kontrol og forbud dokumenteres på kontrolrapport og der udarbejdes en skriftlig afgørelse, som fremsendes til kvalitetssikring hos veterinærjuristerne.

Hvis kontrollen er udført i forbindelse med eksportsynet, registreres i DIKO under kontroltype "andet - syning af dyr".

Ved udetemperaturer mellem 25 og 30 °C kontrolleres det i forbindelse med indladningskontrol om transportøren har taget forholdsregler for at forebygge unødige lidelse hos dyrene, herunder:

1. Forholdsregler vedr. vand.
  - a. Fungerer bilens vandingsystem og er der påfyldt vand?
  - b. Har chaufføren en plan for genopfyldning af vandsystemet?
2. Har dyrene mulighed for at køle af og optage væske på samlestedet, hvis de er påvirket af indtransporten?
3. Kan pausen på samlestedet organiseres, så alle dyr får mulighed for at drikke inden videre transport?
4. Har chaufføren planlagt pålæsningen af dyrene, så et unødvendigt ophold inden afgang undgås?

I forbindelse med eksportsyn (fx ved direkte eksport fra besætninger eller hvor dyrene efter ophold på samlestedet skal pålæses det samme køretøj), kan ovennævnte kontrol foretages, hvis der observeres forhold, der udgør en risiko for dyrevelfærd. Kontrol af transportbilens indretning m.v. (1 og 4) er ikke gebyrbelagt, mens kontrol relateret til samlestedet (2 og 3) omfattes af det normale gebyr.

Såfremt det i besætninger, på samlesteder og i forbindelse med vejkontrol konstateres, at der ikke tages de nødvendige forholdsregler og der er risiko for, at dyrene bliver udsat for unødvendig lidelse – uanset temperaturen - kan der gives påbud eller nedlægges forbud efter de sædvanlige retningslinjer. Logbøger for transporter ved temperaturer over 25 °C på ruten risikoscores med en bemærkning i EP, således at de kan indgå i den pulje, hvorfra der vælges logbøger til returkontrol med temperaturlog.

Hvis afgangstidspunktet ændres på Fødevarestyrelsens foranledning (fx i forbindelse med et eksportsyn eller indladningskontrol), er der ikke krav om en ny logbog, men afvigelsen skal noteres i logbogens del 4. Hvis der er tale om en transport, der er så lang, at det er påkrævet at læsse dyrene af på en hvilestation / et kontrolsted undervejs, skal organisator om nødvendigt sandsynliggøre, at det ændrede afgangstidspunkt ikke påvirker dyrenes mulighed for at hvile i 24 timer undervejs.

Ved temperaturer på ruten på over 30°C vurderes det også for **korte transporter** om der er risiko for, at dyrene bliver udsat for unødvendig lidelse. Under hensyntagen til dyrearten og –typen, udstrækningen af området med høje temperaturer, læssetæthed, dyrenes evt. tilstand på synstidspunktet mv. kan der gives påbud eller nedlægges forbud efter de sædvanlige retningslinjer, såfremt transportøren ikke tager de nødvendige hensyn, fx:

- Forholdsregler vedr. areal, er der fx en lavere belægningsgrad eller ekstra frihøjde over dyrene? Dette gælder især i forbindelse med korte transporter

og ved transporter af dyr med en lav tolerance overfor varme (fx søer), hvor der jf. transportforordningen er mulighed for at nedsætte belægningsgraden med op til 20 % ved høje temperaturer (som udgangspunkt allerede ved over 25°C). Med hjemmel i dyreværnsloven er der altid, hvis det skønnes nødvendigt, muligt for at påbyde nedsættelse af belægningsgraden med mere end 20%.

- Har dyrene haft mulighed for at drikke og blive afkølet inden pålæsning?
- Er planlægningen foretaget, så unødvendige ophold undgås?

Fødevarestyrelsen har også ved lavere temperaturer end 30°C pligt til at reagere, hvis der observeres forhold, der udgør en risiko for dyrevelfærden. Kontrollen er ikke gebyrbelagt.

Kontrol af returlogbøger

I forbindelse med stikprøvevis kontrol af returlogbøger indhentes GPS- og temperaturlog, hvis køretøjet har passeret områder i Europa, hvor udetemperaturen på et hvilket som helst tidspunkt i løbet af døgnet, har været over 25 °C. Disse transporter er risikoscoret i forbindelse med afgang. Der gøres opmærksom på, at der er ikke hjemmel til at hjemkalde GPS- og temperaturoplysningerne for den del af transporten, der foregår i tredjelande.

Tolerancegrænsen på +/- 5 °C, der er nævnt i forordningens bilag I, kapitel 6, angår vurderingen af ventilationssystemet i returlogbogs kontrollen. Det betyder, at der i forbindelse med kontrollen skal tages hensyn til, at registreringerne i temperaturmålingerne kan være behæftet med en vis usikkerhed. Transportøren sanktioneres derfor ikke, hvis temperaturdata viser, at temperaturen har været 35 °C eller derunder, med mindre andre forhold gør sig gældende. Transportøren sanktioneres som udgangspunkt, hvis temperaturdata viser, at temperaturen på køretøjet har været over 35 °C. Der skal dog i alle tilfælde foretages en konkret og individuel vurdering, hvor der især lægges vægt på omfanget og længden af temperaturoverskridelsen samt den mulige eller konstaterede lidelse hos dyrene.